

توهم حقوق بین الملل: قدرت، مصونیت و جنگ

واقعیت غم‌انگیز جهان مدرن این است که نظم بین‌المللی مبتنی بر قوانین، نمای توخالی است که زیر فشار قدرت خام فرومی‌ریزد. این موضوع در مورد بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، و کارزار دولتش علیه فلسطینی‌ها، که به‌عنوان قتل‌عام و تروریسم توصیف شده، بیش از هر جای دیگر آشکار است. با وجود نهادهای حقوقی بین‌المللی مانند دیوان کیفری بین‌المللی (ICC)، دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) و مجمع عمومی سازمان ملل (UNGA)، این نهادها در برابر دولت‌های قدرتمند و متحدانشان ناتوان هستند. احکام بازداشت، آرای قضایی و قطعنامه‌ها، ژست‌های نمادینی هستند که هیچ پیامدی در پی ندارند. حقوق بین‌الملل برای افرادی مانند نتانیاهو بی‌اعتبار است و نظام جهانی تحت قانون جنگل اداره می‌شود، جایی که قدرت حق را تعیین می‌کند و تمدن بشری تنها لایه‌ای نازک بر روی بربریت است.

دیوان کیفری بین‌المللی (ICC)، که برای پیگرد جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و نسل‌کشی تأسیس شده، در برابر بازیگران قدرتمند فاقد قدرت اجرایی است. این دیوان ممکن است برای نتانیاهو یا دولتش حکم بازداشت صادر کند، اما این احکام قابل اجرا نیستند. رهبران غربی که در سخنرانی‌های خود از مأموریت ICC حمایت می‌کنند، اراده‌ای برای اقدام ندارند. ایالات متحده، متحد اسرائیل، با استفاده از حق وتو در سازمان ملل یا اعمال فشار، از اسرائیل محافظت می‌کند. سایر کشورهای غربی نیز، از ترس تنش‌ها، از این الگو پیروی می‌کنند و تلاش‌های ICC را بی‌ثمر می‌سازند. عدالت‌گزینشی است و تنها برای کسانی که قدرتی ندارند اعمال می‌شود. برای فلسطینی‌ها، که دهه‌ها خشونت و ستم را تحمل کرده‌اند، ناکامی ICC یادآوری این است که قانون در برابر قدرتمندان خم می‌شود.

دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ)، که وظیفه حل و فصل اختلافات بین دولت‌ها و ارائه نظرات مشورتی را بر عهده دارد، به همان اندازه ناتوان است. این دیوان ممکن است اقدامات اسرائیل – شهرک‌سازی، الحاق یا استفاده از زور در غزه – را محکوم کند، اما آرای آن فاقد وزن اجرایی هستند. اسرائیل، با حمایت ایالات متحده و قدرت‌های غربی، بدون ترس ICJ را نادیده می‌گیرد. ناتوانی این دیوان در اجبار، شکنندگی حقوق بین‌الملل در برابر قدرت نظامی و دیپلماتیک را آشکار می‌کند. برای فلسطینی‌ها، آرای ICJ پیروزی‌های اخلاقی زودگذری هستند در جهانی که از پاسخگو کردن ستمگران امتناع می‌ورزد. خشونت ادامه می‌یابد، زیرا قانون وعده‌ای پوچ است.

مجمع عمومی سازمان ملل، با وجود ظاهر دموکراتیک خود، ناتوانی قانون را نشان می‌دهد. این مجمع قطعنامه‌های بی‌شماری را در محکومیت اقدامات اسرائیل – اشغال، محاصره غزه، کشتار غیرنظامیان – تصویب کرده است. این قطعنامه‌ها، که مورد حمایت اکثریت هستند، اجماع جهانی در مورد تخلفات اسرائیل را منعکس می‌کنند. با این حال، آن‌ها الزام‌آور نیستند و فاقد قدرت اجرایی هستند. شورای امنیت سازمان ملل، جایی که قدرت واقعی نهفته است، به دلیل وتوی ایالات متحده که از اسرائیل محافظت می‌کند، فلج شده است. قطعنامه‌های مجمع عمومی ژست‌هایی هستند که بدون خوانده شدن روی هم انباشته می‌شوند. برای فلسطینی‌ها، این قطعنامه‌ها هیچ تسکینی ارائه نمی‌دهند و پایانی بر رنج‌های ناشی از دولتی با مصونیت ندارند.

پیامدها تکان‌دهنده‌اند: نظم مبتنی بر قوانین مرده است. عدالت، برابری و پاسخگویی برای قدرتمندان داستان‌هایی خیالی هستند. ایالات متحده و متحدانش، که خود را نگهبانان اخلاقی می‌دانند، با اعمال گزینشی قانون، ریاکاری خود را نشان می‌دهند. آن‌ها زمانی از نهادها حمایت می‌کنند که به نفعشان باشد و زمانی که به ضررشان است، آن‌ها را نادیده می‌گیرند.

این استاندارد دوگانه برای جنوب جهانی آشکار است، که نظام را ابزاری برای هژمونی می‌بیند. مبارزه فلسطینی‌ها میکروکاسم این واقعیت است: جهان با قدرت اداره می‌شود. ناتوانی در پاسخگو کردن نتانیاهو نشانه‌ای است از جهانی که در آن قانون سلاح قدرتمندان است، نه سپری برای آسیب‌پذیران.

تمدن بشری، با آرمان‌های پیشرفت و حقوق، شکننده است. رنج فلسطینی‌ها، که با بی‌تفاوتی مواجه شده، فقدان نظم متمدن را برجسته می‌کند. ما در جهانی زندگی می‌کنیم که قدرت حقیقت را تعیین می‌کند، قویان مرتکب جنایات می‌شوند و ضعیفان برای عدالت التماس می‌کنند. ناکامی در پاسخگو کردن دولت نتانیاهو بیماری عمیق‌تری را نشان می‌دهد – جهانی که قانون جنگل در آن حاکم است و تمدن یک افسانه است.

در پایان، وضعیت فلسطینی‌ها تحت رهبری نتانیاهو پوچی حقوق بین‌الملل و افسانه نظم مبتنی بر قوانین را افشا می‌کند. احکام بازداشت ICC، آرای ICJ و قطعنامه‌های مجمع عمومی سازمان ملل بدون اقدام غرب و با حمایت ایالات متحده از اسرائیل بی‌معنی هستند. نظام جهانی، که از تمدن فاصله دارد، بر اساس قدرت عمل می‌کند. برای فلسطینی‌ها، این واقعیتی زیسته از خشونت و ناامیدی است. قانون جنگل حاکم است و تا زمانی که جهان با این واقعیت روبرو نشود، عدالت رویایی باقی خواهد ماند، دور از دسترس برای کسانی که بیش از همه به آن نیاز دارند.